

Vlaamse middelen voor Fietsroutes en fietsinfrastructuur

Sofie Van Campenhout
DMOW, Voorzitter
beleidswerkgroep fiets

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

april 2021

Inhoud

Focus op *Fietsinfrastructuur* = infrastructurele inrichting van een weg of weggedeelte ten gunste van het fietsverkeer

-> vandaag **niet** op de agenda: middelen voor mobipunten, stallingen, ...

1. MOW = departement MOW + Agentschap Wegen en Verkeer, De Vlaamse Waterweg, De Werkvennootschap en Lantis.

- > GEWESTWEGEN -> samenwerkingsovereenkomsten, GIP, relance
- > GEMEENTEWEGEN -> subsidies

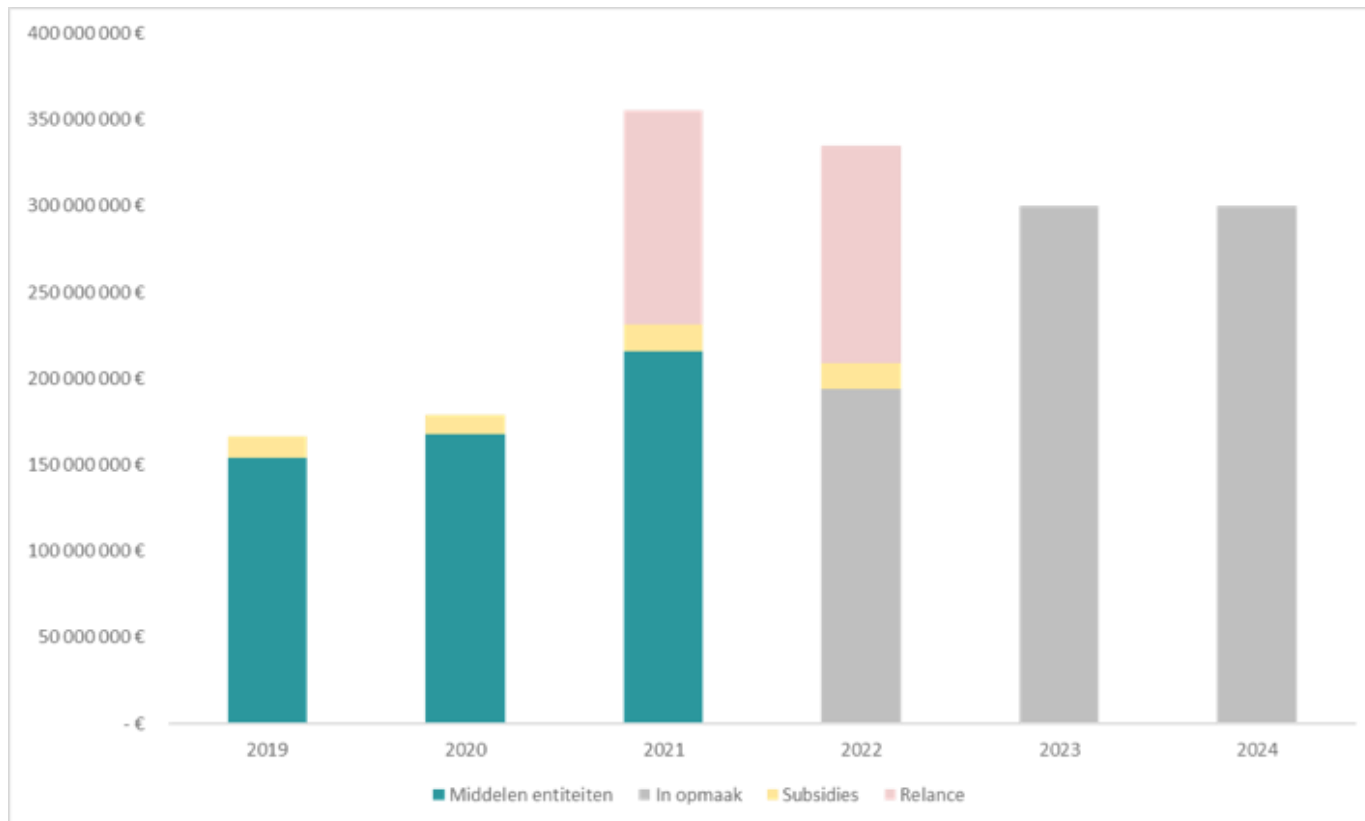
2. ABB = Agentschap voor Binnenlands Bestuur

- > GEMEENTEWEGEN -> subsidies voor fietsinfrastructuur via het 'Kopenhagenplan' (relancesubsidies n.a.v. Covid19)

1. MOW

GIP-groeipad fietsinvesteringen 2019 – 2024

Relance: 125 miljoen euro extra fietsinvesteringen MOW 2021 én 2022

1. MOW - gewestwegen

- > GEWESTWEGEN/gronden in eigendom van het GEWEST
  - > geïntegreerd investeringsprogramma (GIP)
  - > samenwerkingsovereenkomsten
  - > extra fietsinvesteringen 'relance'

- > GEMEENTEWEGEN -> subsidies

1. MOW - gewestwegen

- Naast eigen projecten op het GIP (inclusief relancedossiers), komen op het GIP ook de samenwerkingsovereenkomsten (SO's) tussen gemeenten en het AWW.
- Er zijn 9 type-SO's
- Kader: de gemeentelijke of regionale mobiliteitsplanning
- SO's met focus op fiets :
  - SO I 'herinrichting van een gewestweg': gewest is trekker
  - SO VI 'aanleg/verbetering van fietsinfrastructuur langs gewestwegen door de gemeente': gemeente is trekker
  - SO V 'aanleg/herinrichting van een schoolbuurt aan een gewestweg door de gemeente': gemeente is trekker

Overzicht van de Samenwerkingsovereenkomsten en extra info:
regiomanagers AWW + <https://www.mobielvlaanderen.be/overheden/artikel.php?id=1409>

1. MOW - gemeentewegen

> GEWESTWEGEN

> GEMEENTEWEGEN -> subsidies

1. BFF

- ✓ Ongelijkvloerse kruising met gewestweg
- ✓ Fietsfonds, incl. fietssnelwegen
- ✓ Niet-Fietsfonds, incl. fietssnelwegen

2. Schoolomgevingen

3. Alternatief voor gewestweg

1. MOW - gemeentewegen

GEMEENTEWEGEN -> **SUBSIDIES**

1. BFF

- ✓ Ongelijkvloerse kruising met gewestweg
- ✓ Fietsfonds, incl. fietssnelwegen
- ✓ Niet-Fietsfonds, incl. fietssnelwegen

2. Schoolomgevingen (A) en schoolroutes (B)

3. Alternatief voor gewestweg

Voorwaarde voor 1, 2A en 3: *gemeente dient te beschikken over een definitief vastgesteld gemeentelijk of intergemeentelijk mobiliteitsplan en deze voorwaarde blijft gelden tot er een regionaal plan is goedgekeurd voor de vervoerregio waartoe de gemeente behoort.*

1. MOW

subsidies op gemeentewegen – BFF

1. Op het BFF, steeds inclusief de fietssnelwegen

- ✓ AWW: Ongelijkvloerse kruising met een gewestweg
  - 100% van de kostprijs van de studie- en toezichtskosten en de kosten voor de werken.
  - De brug/tunnel komt achteraf in beheer bij de stad/gemeente

De aanleg van nieuwe, ongelijkvloers kruisende, gemeentelijke fietsinfrastructuur op trajecten van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk boven of onder gewestwegen (niet SO VI of SO I).

✓ Fietsfonds

✓ Niet-Fietsfonds

1. MOW

subsidies op gemeentewegen - BFF

- ✓ Ongelijkvloerse kruising met een gewestweg
- ✓ dMOW + provincie: **Fietsfonds** (sinds 2006)
  - 50% Vlaamse subsidies bovenop ten minste 40% provinciale subsidies
  - Het Gewest betaalt 50% van de kosten voor de werken
  - Subsidie via de provincie (1 'loket')
  - Fietsnelwegen: bijkomend 50% van de kostprijs van de studie- en toezichtskosten én voor de eventuele verwerving van gronden
- ✓ Niet-Fietsfonds

1. MOW

subsidies op gemeentewegen - BFF

- ✓ Ongelijkvloerse kruising met een gewestweg
- ✓ Fietsfonds
- ✓ dMOW – “Niet-Fietsfonds”
  - Sommige projecten komen uitzonderlijk niet in aanmerking voor een provinciale subsidie via Fietsfonds. Subsidie via de Vlaamse Overheid is dan wel nog mogelijk.
  - Nog geen concrete dossiers lopend
  - Subsidie van 50% rechtstreeks aan de gemeente
  - Voorwaarden 'Niet-Fietsfonds' zijn gelijkaardig als voor 'Fietsfonds'

[Mobiël Vlaanderen - Lokaal mobiliteitsbeleid -](#)

[FIETSINFRASTRUCTUURPROJECTEN GELEGEN OP TRAJECTEN VAN HET BOVENLOKAAL FUNCTIONEEL FIETSROUTENETWERK LANGS WEGEN DIE NIET ONDER HET BEHEER VAN HET VLAAMS GEWEST VALLEN](#)

1. MOW

subsidies gemeentewegen – schoolomgevingen

2. Schoolomgevingen: verbeteren verkeersveiligheid

✓ AWW

- Beveiliging van schoolbuurten, schooltoegang max 200m van de gewestweg
- 50% van de kostprijs van de studie- en toezichtskosten en de kosten voor de werken: [Mobiël Vlaanderen - Lokaal mobiliteitsbeleid - PROJECTEN OP GEMEENTEWEGEN GERICHT OP DEBEVEILIGING VAN SCHOOLBUURTEN](#)

✓ dMOW – afd. Beleid en afd. Toegepast Mobiliteitsbeleid

Voor *kleinere* projecten

- Subsidies voor schoolomgevingen, straal van 100m rond de schooltoegang. Info en contact: <https://www.vlaanderen.be/subsidies-aan-gemeenten-voor-het-verbeteren-van-de-verkeersveiligheid-van-schoolomgevingen>
- Plan Vlaamse Veerkracht: subsidies voor veilige schoolroutes. Schoolroute eindigt waar schoolomgeving begint (straal 100m) én ligt op 1 of meer gemeentewegen. Info en contact: <https://www.vlaanderen.be/subsidies-aan-gemeenten-voor-het-verbeteren-van-de-verkeersveiligheid-van-schoolroutes-op-gemeentewegen>

1. MOW - subsidies op gemeentewegen alternatief voor een gewestweg

3. Alternatief voor een gewestweg

Ruimtelijke beperkingen op openbaar domein of inrichtingsprincipes van de gewestweg bemoeilijken de aanleg van kwalitatieve en veilige fietsinfrastructuur -> alternatieve infrastructuur op gemeenteweg kan gesubsidieerd worden

- ✓ AWW: De aanleg of herinrichting van fietsinfrastructuur langs wegen als alternatief voor fietsinfrastructuur langs gewestwegen.
- Het Gewest betaalt een subsidie van 100% van de kostprijs van de studie- en toezichtskosten, de kosten voor de werken én voor de eventuele verwerving van gronden

2. ABB – Kopenhagenplan

- ‘Kopenhagenplan’ kadert in Plan Vlaamse Veerkracht (relance)
- 26/2/2021 op Vlaamse Regering en trad onmiddellijk in voege
- 150 miljoen euro voor de periode 2021 - 2022
- Subsidie van 33,3% voor gemeentelijke fietsinfrastructuur: voor elke 2 euro die de stad/gemeente investeert, legt Vlaanderen 1 euro bij
- Verdeling via trekkingsrechten o.b.v. aantal inwoners
- Aanvragen? via Loket voor Lokale besturen tot 30 september 2022
- Facturen? kunnen ingediend worden tot 15 september 2025

2. ABB – Kopenhagenplan

- Voor fietsprojecten met gemeentelijk aandeel en **ge Gund NA**
26/02/2021
- Europa vraagt wat er met de middelen gerealiseerd werd: verhoging van fietscomfort, -conformiteit en/of -veiligheid → aantal kilometers opgeven
- Subsidies mogelijk voor gemeentelijke projecten op én buiten het BFF. Op BFF zullen steden en gemeenten blijven kiezen voor Fietsfonds (hoger subsidiepercentage, *zie verder: wat met 'comfortmaatregelen'?*)
- Informatie en contact:
  - ✓ <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/reliance/fietspaden>
  - ✓ regionale beleidsmedewerkers van dMOW (inhoudelijke vragen en PSG-werking)

2. ABB - Kopenhagenplan

- Welke projecten?

Zie <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/relance/fietspaden>

- ✓ (Her)aanleg van fietspaden en fietsstraten;
- ✓ Structureel onderhoud van fietspaden en fietsstraten;
- ✓ Maatregelen om sluipverkeer op landelijke wegen te verminderen (bv knip), zodat deze routes blijvend versterkt worden als fietsweg;
- ✓ Aanpassingen aan landelijke wegen die enkel voor traag verkeer ingericht worden (incl. landbouw);
- ✓ Trage wegen aanleggen als fietsdoorsteekjes.
- ✓ Punctuele (her)inrichting van kruispunten, verkeersinrichtingen en oversteekplaatsen, waaronder:
  - Verkeerslichten
  - Maatregelen die ingrijpen op het gemotoriseerd verkeer, met het oog op meer fietsveiligheid
  - De aanleg van kunstwerken (bruggen, tunnels, ...) die een onderdeel vormen van de fietsinfrastructuur.

2. ABB - Kopenhagenplan

- **Wat kan niet?**
  - ✓ Louter signalisatie en wegmarkeringen komen niet in aanmerking voor de subsidie. Bv. fietssuggestiestroken of fietszones
  - ✓ Gronden moeten in beheer komen bij de stad/gemeente, dus niet voor projecten op gewestwegen
  - ✓ Cumulatie met MOW-subsidies i.k.v. fietsfonds en schoolroutes is uitgesloten (cf. art 2)

2. ABB - Kopenhagenplan

- Overige cumulatie kan wél.

Bv subsidies voor toeristisch netwerk

- ✓ *De subsidie bedraagt maximaal één derde van het gemeentelijk aandeel in de kostprijs van de investeringsprojecten, na aftrek van eventuele andere verkregen of toegekende subsidies.*
- ✓ *Verrekening bij uitbetaling saldo.*

Bijvoorbeeld:

Investeringskost 125.000 Eur - gemeente trekt, dus gemeentelijk aandeel = 100%

	kEUR	%
Investeringskost	125	100
Subsidie toerisme	31,25	25
Tussensaldo voor Kopenhagen	$125 - 31,25 = 93,75$	75% van investeringskost
Subsidie Kopenhagen	31,25	33% van resterend gemeentelijk aandeel
Rest voor gemeente	62,5	

2. ABB – Kopenhagenplan

- **Conforme fietsinfrastructuur** = duurzame lange termijn investeringen (nieuw/verbeteren)
- **Comfortmaatregelen** (bv nieuwe topklaag) kunnen in principe ook in het kader van relance. ABB bepaalt welke dossiers in aanmerking > ook buiten het BFF en bij comfortmaatregelen de lat zo hoog mogelijk te leggen en het budget te gebruiken voor kwalitatieve dossiers!

Uitgangspunt: **Vademecum Fietsvoorzieningen = kwaliteitsnorm.**

De gemeenten kunnen nu 33% krijgen voor o.a. bruggen/tunnels, onteigeningen, ... die ze zonder het Kopenhagenplan 100% zelf moeten betalen

2. ABB – Kopenhagenplan

Koppeling met MOW-BVR van 6 september 2019:

<https://www.mobielvlaanderen.be/overheden/artikel.php?nav=11&id=1374>

- Project wordt voor de aanbesteding inhoudelijk getoetst door projectstuurgroep (PSG) -> verslag als functionele beoordeling bij dossier
- zelfde procedure als voor de dMOW-subsidies: start- en projectnota of unieke verantwoordingsnota via PSG (projectmethodologie MOW)
- Gemeente gebruikt het geld voor lokale fietsinvesteringen buiten het BFF of **KIEST op BFF** tussen 33%-subsidie (incl. onteigeningen en verlichting) of 90%/100% in de fietsfondsregeling.

2. ABB – Kopenhagenplan

”Wat subsidiëren we?”

- Kosten van de werken, ook in eigen beheer van de stad/gemeente
- Studiekosten, tenzij in eigen beheer van de stad/gemeente
- Onteigeningskosten
- Het is niet nodig dat gemeente optreedt als aanbestedende overheid, gronden moeten wel in beheer zijn/komen van de gemeente
- Wat met lopende projecten? Er is een sleuteldatum voor de werken (gunning voor 26/02/21), maar onteigeningskosten of studiekosten mogen voordien gemaakt zijn. Advies van PSG (incl. eventuele bijsturingen aan het dossier) gebeurt voor de werken gegund worden.

Bedankt voor jullie aandacht!

Vragen ?